

ANUARUL

MUZEULUI ETNOGRAFIC AL MOLDOVEI

Inițiat și coordonat de VASILE MUNTEANU (1966-2012),
Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei primește articolele dvs. în următoarele condiții:

1. Text de cel mult 25 pagini (inclusiv note, imagini și eventuale anexe), redactat conform normelor academice în vigoare, în Times New Roman 12, la un rând, pe CD sau e-mail la adresele: **etnomuz2003@yahoo.com**, **etnomuz@gmail.com**;
2. Articolele vor fi însoțite de un rezumat în limba română;
3. Notele vor fi scrise, cu font 10, la subsolul paginii, iar pentru scrierea lor va fi utilizat sistemul european de notare, cu trecerea autorului, a titlului lucrării (caractere italice), localitatea, editura, anul și pagina;
4. Articolele nepublicate nu se restituie decât la cererea expresă a autorilor;
5. Responsabilitatea asupra conținutului textelor publicate revine exclusiv autorilor.

**COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI
MUZEUL ETNOGRAFIC AL MOLDOVEI**

ANUARUL
MUZEULUI ETNOGRAFIC
AL MOLDOVEI
XIV

**Editura PALATUL CULTURII
IAȘI – 2014**

CONSULTANT ȘTIINȚIFIC
Prof. univ. dr. Ion H. Ciubotaru

REDAȚIA
Marcel Lutic
Angelica Olaru
Victor Munteanu

TEHNOREDACTARE
Angelica Olaru

TRADUCERE
Ana-Maria Rață
Coralia Costăș

Adresa redacției:
Muzeul Etnografic al Moldovei
Piața Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1, Iași, 700028
tel. 0232/275.979, 0232/213.324; int. 156, 157, 165
E-mail: etnomuz2003@yahoo.com; etnomuz@gmail.com

ISSN 1583-6819

SUMAR

RESTITUIRI

Ion H. CIUBOTARU, <i>Câteva lămuriri</i>	11
Petru CARAMAN, <i>Etnograful Cantemir și folclorul Orientului asiatic</i>	15

STUDII

Eugen BÂZGU, <i>Obiceiuri și datini privitoare la construcția casei la românii de la est de Prut</i>	59
Ion H. CIUBOTARU, <i>Rituri funerare străvechi: pomana de viu</i>	89
Marin CONSTANTIN, <i>Pentru o istorie socială a cultului moșilor în România</i>	115
Constantin ERETESCU, <i>Doliul alb. Culorile doliului</i>	135
Natalia GOLANT, <i>Obiceiuri de primăvară la vlahii (românii) din Valea Timocului</i>	147
Sanda GOLOPENȚIA, <i>Vocabular magic: amuletele</i>	167
Lucian-Valeriu LEFTER, <i>Prolegomene la jocurile cu măști</i>	191
Andrei PROHIN, <i>Personaje fantastice în eshatologia populară românească</i>	219

MATERIALE

Gabriela BOANGIU, <i>Expresivitatea limbajului oltenesc în lucrarea „La liliaci” de Marin Sorescu</i>	239
Arcadie M. BODALE, <i>Câteva observații asupra semnificațiilor magico-religioase ale graffiti-ilor din Europa creștină</i>	245
Florentina BUZENSCHI, <i>Interferențe arhitecturale creștino-iudaice. Sinagoga din lemn Baal Șem Tov din Piatra-Neamț</i>	269
Oana CHELARU, <i>Deschideri ale basmului fantastic spre modernitate</i>	283
Vasile CHISELIȚĂ, <i>Festivalul de folclor și doina ca gen, tradiție și stil muzical</i>	303
Petruța POP, <i>Materii prime, instrumentar, tehnici și produse finite în industria casnică din Gârda de Sus – Alba</i>	317
Emil ȚÎRCOMNICU, <i>Obiceiuri de înmormântare la românii ungureni din Timoc (satul Vlaole, regiunea Bor)</i>	339

CORESPONDENȚĂ, DOCUMENTE

Virgiliu FLOREA, <i>M. Gaster și frații Densușianu</i>	349
Cosmina TIMOCE-MOCANU, <i>Pagini inedite din corespondența dintre Ion Mușlea și Petru Caraman</i>	363

ANIVERSĂRI

- Mihai URSU, *Muzeul Zemstvei – primul muzeu public din Basarabia, instituție care a parcurs 125 de ani*..... 413

REMEMBER

- Vasile Munteanu, *așa cum l-am cunoscut* (Vasile CHIRICA) 425

IN MEMORIAM

- Emilia Pavel (1925-2014) (Marcel LUTIC) 433

RECENZII, PREZENTĂRI, NOTE BIBLIOGRAFICE

- Ioan GODEA, *Moralitate, mentalitate și osândă. Perindele, colodă și mireasa pe grapă*, Timișoara, Editura de Vest, 2011, 162 p. (Ovidiu FOCȘA) 447
- Pamfil BILȚIU, *Studii de etnologie românească*, vol. III, Baia Mare, Editura Eurotip, 2012, 296 p. (Ovidiu FOCȘA) 450
- Slavoljub GACOVIC, *Petrecătura (cântece de petrecut mortul) la românii ungureni din Serbia*, București, Editura Etnologică, 2012, 150 p. (Ion H. CIUBOTARU) 453
- Teofil BUGNARIU, *Bibliografia materialelor etnografico-folclorice românești din publicații maghiare*. Ediție îngrijită, introducere și indici de Maria Cuceu și Salat-Zakariás Erzsébet, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2013, 309 p. (Cosmina TIMOCE-MOCANU) 456
- Paun Es DURLIĆ, *Limba sfântă a colacilor românești. Album în patruzeci de imagini cu dicționar*, București, Editura Etnologică, 2013, 53 p. (Ion H. CIUBOTARU) 460
- Ioan GODEA, *Apa și arhitectura de odinioară*, Timișoara, Editura de Vest, 2013, 253 p. (Ovidiu FOCȘA) 465
- Feodosia ROTARU, *Meșteșuguri populare tradiționale din județul Bacău. Portrete de meșteri*, Bacău, Editura Ateneul Scriitorilor, 2013, 240 p. (Dimitrie-Ovidiu BOLDUR) 468
- Ion TALOȘ, *Omul și leul. Studiu de antropologie culturală*, București, Editura Academiei Române, 2013, 646 p. (Silvia CIUBOTARU) 471
- Vasile ADĂSCĂLIȚEI, *Soare, soare, frățioare! Restituiri etnografice. I. Jocul Caprei în Moldova; II. Culegere de folclor poetic din județul Vaslui*. Ediție îngrijită și studiu introductiv de Lucian-Valeriu Lefter. Prefață de Dan Ravaru, Iași, Editura PIM, 2014, 337 p. (Ana-Maria RAȚĂ) 476
- Anton GOLOPENȚIA, *Rapsodia epistolară. Scrisori primite și trimise de Anton Golopenția (1923-1950)*, vol. IV, București, Editura Enciclopedică, 2014, 700 p. + CVIII (Silvia CIUBOTARU) 480
- Richard KUNISCH, *București și Stambul. Schițe din Ungaria, România și Turcia*. Traducere din limba germană, prefață și note de Viorica Nișcov. Ediția a doua, revăzută, București, Editura Humanitas, 2014, 326 p. (Silvia CIUBOTARU) 486

- ABREVIERI** 491

TABLE OF CONTENTS

RESTITUTIONS

Ion H. CIUBOTARU, <i>A Few Explanations</i>	11
Petru CARAMAN, <i>Ethnographer Dimitrie Cantemir and the Folklore of the Asiatic Orient (Part I)</i>	15

STUDIES

Eugen BÂZGU, <i>Customs and Traditions Concerning the Building of the House by the Romanians from the East of Prut River</i>	59
Ion H. CIUBOTARU, <i>Ancient Funeral Rites: Alms While Alive</i>	89
Marin CONSTANTIN, <i>Towards a Social History of Ancestor Worship in Romania</i>	115
Constantin ERETESCU, <i>White Mourning. Mourning Colours</i>	135
Natalia GOLANT, <i>Spring Customs of Vlachs (Romanians) in Timoc Valley</i>	147
Sanda GOLOPENȚIA, <i>Magic Vocabulary: Amulets</i>	167
Lucian-Valeriu LEFTER, <i>Prolegomena To Mask Plays</i>	191
Andrei PROHIN, <i>Fantastic Creatures in Romanian Folk Eschatology</i>	219

MATERIALS

Gabriela BOANGIU, <i>Expressivity of the Romanian Language Spoken in Oltenia in the Work "La liliaci" by Marin Sorescu</i>	239
Arcadie M. BODALE, <i>A Few Observations Regarding Magical and Religious Significances of Graffiti in Christian Europe</i>	245
Florentina BUZENSCHI, <i>Christian and Judaic Architectural Interferences. Baal Şem Tov Wooden Synagogue in Piatra-Neamţ</i>	269
Oana CHELARU, <i>Perspectives of Fantastic Folktale Towards Modernity</i>	283
Vasile CHISELIȚĂ, <i>The Festival of Folklore and "Doina" As Genre, Tradition and Musical Style</i>	303
Petruța POP, <i>Raw Materials, Instruments, Techniques and Finished Products in the Household Industry in Gârda de Sus, Alba County</i>	317
Emil ȚÎRCOMNICU, <i>Funeral Customs Performed by "Ungureni" Romanians of Timoc (Vlaole Village, Bor County)</i>	339

CORRESPONDENCE, DOCUMENTS

Virgiliu FLOREA, <i>M. Gaster and Densușianu Brothers</i>	349
Cosmina TIMOCE-MOCANU, <i>Unpublished Pages of the Correspondance Between Ion Mușlea and Petru Caraman</i>	363

ANNIVERSARIES

Mihai URSU, *Zemstvo Museum – the First Public Museum
in Bessarabia, an Institution with a 125-year History*..... 413

REMEMBER

Vasile Munteanu, As I Knew Him (Vasile CHIRICA)..... 425

IN MEMORIAM

Emilia Pavel (1925-2014) (Marcel LUTIC) 433

REVIEWS, PRESENTATIONS, BIBLIOGRAPHIC NOTES 447

ABBREVIATIONS..... 491

SOMMAIRE

RESTITUTIONS

Ion H. CIUBOTARU, <i>Quelques clarifications</i>	11
Petru CARAMAN, <i>L'Ethnographe Cantemir et le folklore de l'Orient asiatique</i>	15

ÉTUDES

Eugen BÂZGU, <i>Coutumes et traditions concernant la construction de la maison chez les Roumains de l'est du Prut</i>	59
Ion H. CIUBOTARU, <i>Rites funéraires anciens: la charité pendant la vie</i>	89
Marin CONSTANTIN, <i>Pour une histoire sociale du culte des ancêtres en Roumanie</i>	115
Constantin ERETESCU, <i>Le Deuil blanc. Les couleurs du deuil</i>	135
Natalia GOLANT, <i>Coutumes de printemps chez les Roumains de la Vallée du Timoc</i>	147
Sanda GOLOPENȚIA, <i>Vocabulaire magique: les amulettes</i>	167
Lucian-Valeriu LEFTER, <i>Prolégomènes aux jeux à masques</i>	191
Andrei PROHIN, <i>Personnages fantastiques dans l'eschatologie populaire roumaine</i>	219

MATÉRIAUX

Gabriela BOANGIU, <i>L'Expressivité du langage d'Olténie dans l'oeuvre «Chez les chauve-souris» de Marin Sorescu</i>	239
Arcadie M. BODALE, <i>Quelques observations concernant les significations magico-religieuses des graffiti dans l'Europe chrétienne</i>	245
Florentina BUZENSCHI, <i>Interférences architecturale chrétienne-judaïque. La synagogue en bois Baal Şem Tov de Piatra-Neamţ</i>	269
Oana CHELARU, <i>Ouvertures du conte de fées fantastique vers la modernité</i>	283
Vasile CHISELIȚĂ, <i>Le Festival de folklore et la «doina» comme genre, tradition et style musical</i>	303
Petruța POP, <i>Matières premières, instrumentaire, techniques et produits finis dans l'industrie domestique de Gârda de Sus – Alba</i>	317
Emil ȚÎRCOMNICU, <i>Coutumes d'enterrements chez les Roumains appelés "Ungureni" de la région de Timoc (le village Vlaole, la région Bor)</i>	339

CORRESPONDANCE, DOCUMENTS

Virgiliu FLOREA, <i>M. Gaster et les frères Densușianu</i>	349
Cosmina TIMOCE-MOCANU, <i>Pages inédites de la correspondance entre Ion Mușlea et Petru Caraman</i>	336

ANNIVERSAIRES

Mihai URSU, *Le Musée Zemstvei – le premier musée public
de Bessarabie célèbre 125 années depuis sa fondation*..... 413

REMEMBER

Vasile Munteanu, tel que je l'ai connu (Vasile CHIRICA) 425

IN MEMORIAM

Emilia Pavel (1925-2014) (Marcel LUTIC) 433

COMPTE-RENDUS, PRESENTATIONS, NOTES

BIBLIOGRAPHIQUES 447

ABREVIATIONS 491

ABREVIERI

- AAF** – Anuarul Arhivei de Folklor, Cluj-Napoca
- AMEM** – Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei, Iași
- AMET** – Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca
- ANRM** – Arhiva Națională a Republicii Moldova
- CAF** – Caietele Arhivei de Folclor, Iași
- CI** – Cercetări Istorice, Iași
- DEX** – Dicționarul explicativ al limbii române
- DRH** – Documenta Romaniae Historica
- PSAHA** – Publications de la Société d'Archéologie et d'Histoire de l'Aunis, La Rochelle (Franța)
- REF** – Revista de Etnografie și Folclor
- SCIA** – Studii și Comunicări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie
- RM** – Revista Muzeelor